

Afschaffing pensioenbonus: 83 tot 187 € minder pensioen per maand

Studiedienst PVDA | Kim De Witte

1	<u>Afschaffing pensioenbonus: tot 187,2 euro minder pensioen per maand</u>	2
1.1	<u>De vroegere pensioenbonus</u>	2
1.2	<u>De huidige pensioenbonus</u>	2
2	<u>Nog 150.432 mensen die beroep willen doen op de bonus tegen 2019</u>	3
2.1	<u>Vandaag</u>	3
2.2	<u>In de toekomst</u>	4
3	<u>Tot 135 miljoen euro besparen door de afschaffing van de bonus</u>	4
3.1	<u>Besparing bij de pensioengerechtigde werknemers</u>	4
3.2	<u>Besparing bij de pensioengerechtigde zelfstandigen</u>	5
4	<u>Besluit</u>	6

Samenvatting

De regering Michel schafte de pensioenbonus af. Deze bonus zorgde voor een opwaardering van het wettelijk pensioen met 83,2 euro per maand voor iedereen die actief blijft tot 65 jaar en 187,2 euro per maand voor iedereen die actief blijft tot 67 jaar (bruto bedragen).

Het doel van de pensioenbonus was tweeledig. Een financiële stimulus om langer te werken en een manier om de lage pensioenen in België te versterken. Ons land zit in de staart van Europa voor wat betreft de wettelijke pensioenen in verhouding tot het laatste loon. Veel werknemers en kleine zelfstandigen gebruikten de bonus om hun pensioen op te trekken.

De pensioenbonus had veel effect. In januari 2013 genoten 119.585 werknemers en zelfstandigen van de pensioenbonus. Tussen 2014 en 2019 zouden daar nog eens 150.432 mensen bijkomen. Daarvoor was 135 miljoen euro voorzien in de begroting. Dat geld heeft de regering Michel geschraapt. Met als gevolg dat honderdvijftigduizend gepensioneerden nu minder pensioen trekken.

De regering Michel zet niet alleen in op langer werken, zij knipt ook rechtstreeks in de pensioenrechten. Andere keuzes zijn mogelijk en nodig. België spendeert amper 11% van haar BBP aan de pensioenen. In Oostenrijk ligt dat percentage bijna op 15%. De pensioenen zijn daar ook een stuk hoger. Dat is perfect betaalbaar, als we de hoogste vermogens wat meer belasten.

1 Afschaffing pensioenbonus: tot 187,2 euro minder pensioen per maand

1.1 De vroegere pensioenbonus

De wet van 23 december 2005 betreffende het Generatiepact installeerde de zogenaamde pensioenbonus. Deze bonus verhoogde het wettelijk pensioen voor werknemers die na de leeftijd van 62 jaar of na een loopbaan van 44 kalenderjaren actief blijven. Deze maatregel diende om de bittere pil van de afbouw van het brugpensioen tijdens het Generatiepact door te spoelen.

Het bedrag van de bonus werd op 2 euro per effectief gepresteerde werkdag gelegd (te indexeren, waardoor de bonus nu ongeveer op 2,3 euro ligt). Dat zorgde voor een mooie duit extra in het wettelijk pensioenpotje van werknemers. Voor iemand die actief bleef tot de leeftijd van 65 jaar, levert de pensioenbonus een extra pensioen op van 2.152,8 euro bruto per jaar of 179,4 euro bruto per maand (= 3 jaar x 312 bonusdagen x 2,3 euro).

1.2 De nieuwe pensioenbonus

Met ingang op 1 januari 2014 werd de pensioenbonus herzien¹. De nieuwe pensioenbonus werd pas toegekend vanaf de leeftijd van 63 jaar (in plaats van 62 jaar), maar verlengd tot na de leeftijd van 65 jaar. Het bedrag van de bonus steeg met het aantal jaren dat men langer actief was. De bonus bedroeg 1,5 euro per effectief gepresteerde werkdag tussen de leeftijd van 63 en 64 jaar, 1,7 euro tussen de leeftijd van 64 en 65 jaar, 1,9 euro tussen de leeftijd van 65 en 66 jaar, 2,1 tussen de leeftijd van 66 en 67 jaar, 2,3 euro tussen de leeftijd van 67 en 68 en 2,5 euro voor alle jaren boven de leeftijd van 68 jaar.

Voor wie actief bleef tot aan de leeftijd van 65 jaar, leverde de nieuwe pensioenbonus een extra pensioen op van 998,4 euro bruto per jaar of 83,2 euro bruto per maand (= 1 jaar x 312 bonusdagen x 1,5 euro + 1 jaar x 312 bonusdagen x 1,7 euro).

Voor wie actief bleef tot aan de leeftijd van 67 jaar, leverde de nieuwe pensioenbonus een extra pensioen op van 2.246,4 euro bruto per jaar of 187,2 euro bruto per maand (= 1 jaar x 312 bonusdagen x 1,5 euro + 1 jaar x 312 bonusdagen x 1,7 euro + 1 jaar x 312 bonusdagen x 1,9 euro + 1 jaar x 312 dagen x 2,1 euro).

¹ Artikelen 65-66 en 112-113 van de Programmawet van 28 juni 2013 (B.S. 1 juli 2013) en artikelen 3-5 van het KB van 24 oktober 2013 tot uitvoering, inzake de pensioenbonus van de werknemers, van artikel 7bis van de wet betreffende het generatiepact van 23 december 2005 (B.S. 6 november 2013).

2 Maar liefst 150.432 mensen die beroep wilden doen op de nieuwe bonus tegen 2019

2.1 Beroep op de oude pensioenbonus

In het verslag van de Rijksdienst voor Pensioenen van 2013 werd nog de lof gezongen over het bijzondere belang van de pensioenbonus². Op 1 januari 2013 genoten 119.585 werknemers en zelfstandigen van de pensioenbonus. Het totale bedrag dat werd uitbetaald, bedroeg 15,5 miljoen euro per maand³. Dat is 186 miljoen euro voor het jaar 2013. Tabel 1 geeft een overzicht van de belangrijkste cijfers.

Tabel 1 – Aantal huidige gerechtigden op de pensioenbonus, maandelijkse uitgaven (in euro)

	Aantal huidige gerechtigden	Uitbetaalde bedragen
Werknemers	79 537	9 583 345 euro / maand
Zelfstandigen	38 529	5 903 532 euro / maand
TOTAAL	119 585	15 486 877 euro / maand

Bron: RVP, Jaarlijkse statistiek van de uitkeringsgerechtigden, 2013, p. 88⁴.

Een eerste besluit is dus dat een grote groep van werknemers en zelfstandigen tot nog toe een beroep hebben gedaan op de pensioenbonus. Dat heeft onder meer te maken met het feit dat de pensioenen van de werknemers en zelfstandigen zeer laag zijn in België. Ons land zit aan de staart van het oude Europa voor wat betreft de omvang van de wettelijke pensioenen in verhouding tot het laatste loon. De pensioenbonus is een middel voor vele werknemers en zelfstandigen om het lage pensioen nog wat op te krikken, door enkele jaren langer te werken aan het einde van de loopbaan. In de toekomst komen er nog een hoop mensen bij die een beroep willen doen op de pensioenbonus.

2.2 Beroep op de nieuwe pensioenbonus

De Studiecommissie voor de Vergrijzing onderzocht het aantal gerechtigden op de pensioenbonus in de toekomst. Tabel 2 zet een aantal cijfers uit het rapport van de Studiecommissie voor de Vergrijzing naast elkaar.

² Zie het voorwoord bij het verslag van de Rijksdienst voor Pensioenen (RVP), Jaarlijkse statistiek van de uitkeringsgerechtigden, 2013 (zie <http://www.onprvp.fgov.be/NL/profes/legal/statistics/annual/paginas/default.aspx>).

³ Rijksdienst voor Pensioenen (RVP), Jaarlijkse statistiek van de uitkeringsgerechtigden, 2013, p. 88.

⁴ Te raadplegen op <http://www.onprvp.fgov.be/NL/profes/legal/statistics/annual/paginas/default.aspx>.

Tabel 2 – Aantal nieuwe gepensioneerden met een pensioenbonus

	2015	2016	2017	2018	2019	TOTAAL
Werknemers	22 552	21 286	17 426	14 677	15 792	91 733
Zelfstandigen	10 477	11 436	8 026	7 731	7 859	45 529
Ambtenaren	4 739	3 336	2 643	1 223	1 229	13 170
TOTAAL	37 768	36 058	28 095	23 631	24 880	150 432

Bron: Studiecommissie voor de Vergrijzing, Jaarverslag 2013, p. 70, 74 en 76⁵.

Volgens de Studiecommissie voor de Vergrijzing zouden er tussen 2014 en 2019 maar liefst 150.432 mensen een beroep willen doen op de pensioenbonus. Samen met de mensen die tot nu toe tot een beroep gedaan hebben op de bonus, gaat het over 270.017 mensen. Dat is een grote groep. De bewering dat de pensioenbonus amper effect zou hebben, raakt kant noch wal. De pensioenbonus heeft veel effect. De afschaffing van de bonus door de regering Michel heeft niets te maken met het effect, dan wel met de besparing die dat oplevert.

3 Tot 135 miljoen euro besparen door de afschaffing van de bonus

3.1 Besparing bij de pensioengerechtigde werknemers

De Studiecommissie voor de Vergrijzing berekende ook de omvang van de gemiddelde pensioenbonus per nieuwe gepensioneerde tijdens de komende jaren. Door deze gemiddelden te vermenigvuldigen met de cijfers van hierboven (het aantal nieuwe gerechtigden per jaar), komen we aan de totale bedragen die de pensioenbonus per jaar extra zal kosten. Tabel 3 geeft een overzicht voor de werknemers.

Tabel 3 – Extra uitgaven per jaar voor nieuwe gepensioneerde werknemers met een pensioenbonus

	2015	2016	2017	2018	2019	TOTAAL
Aantal gerechtigden	22 552	21 286	17 426	14 677	15 792	91 733
Gemiddeld bedrag pensioenbonus	1 175,2 euro	1 151,9 euro	1 065,3 euro	785,8 euro	736,8 euro	-
TOTAAL	26,5 miljoen euro	24,5 miljoen euro	18,6 miljoen euro	11,5 miljoen euro	11,6 miljoen euro	92,7 miljoen euro

Bron: Studiecommissie voor de Vergrijzing, Jaarverslag 2013, p. 70 en 72

In totaal zouden de jaarlijkse uitgaven voor de pensioenbonus voor werknemers tegen 2019 ongeveer 92,7 miljoen euro hoger liggen dan in 2014.

⁵ Te raadplegen op http://www.docufin.fgov.be/intersalgn/hrfcsf/adviezen/PDF/hrf_vergrijzing_2013_07.pdf.

3.2 Besparing bij de pensioengerechtigde zelfstandigen

Tabel 4 - Extra uitgaven per jaar voor nieuwe gepensioneerde zelfstandigen met een pensioenbonus

	2015	2016	2017	2018	2019	TOTAAL
Aantal gerechtigden	10 477	11 436	8 026	7 731	7 859	45 529
Gemiddeld bedrag pensioenbonus	1 183 euro	770 euro	917 euro	976 euro	847 euro	-
TOTAAL	12,4 miljoen euro	8,8 miljoen euro	7,4 miljoen euro	7,5 miljoen euro	6,7 miljoen euro	42,8 miljoen euro

Bron: Studiecommissie voor de Vergrijzing, Jaarverslag 2013, p. 74-75

In totaal zouden de jaarlijkse uitgaven voor de pensioenbonus voor zelfstandigen tegen 2019 ongeveer 42,8 miljoen euro hoger liggen dan in 2014. De jaarlijkse uitgaven voor de pensioenbonus van de werknemers en zelfstandigen tezamen zouden ongeveer 135 miljoen euro meer bedragen dan vandaag. Door de pensioenbonus af te schaffen, wil de regering Michel een deel van dat bedrag uitsparen⁶. Een deel, want het regeerakkoord voorziet dat de afschaffing van toepassing is op mensen die nog geen rechten op een pensioenbonus aan het opbouwen zijn. De prijs van deze besparing zal rechtstreeks betaald worden door de gepensioneerden.

4 Besluit

De regering Michel schafte de pensioenbonus af. Deze bonus zorgde voor een opwaardering van het wettelijk pensioen met 83,2 euro per maand voor iedereen die actief blijft tot 65 jaar en 187,2 euro per maand voor iedereen die actief blijft tot 67 jaar (bruto bedragen).

Het doel van de pensioenbonus was tweeledig. Een financiële stimulus om langer te werken en een manier om de lage pensioenen in België te versterken. Ons land zit in de staart van Europa voor wat betreft de wettelijke pensioenen in verhouding tot het laatste loon. Veel werknemers en kleine zelfstandigen gebruikten de bonus om hun pensioen op te trekken.

De pensioenbonus had veel effect. In januari 2013 genoten 119.585 werknemers en zelfstandigen van de pensioenbonus. Tussen 2014 en 2019 zouden daar nog eens 150.432 mensen bijkomen. Daarvoor was 135 miljoen euro voorzien in de begroting. Dat geld heeft de regering Michel

⁶ Een deel van dat bedrag, aangezien het regeerakkoord voorziet dat de afschaffing enkel van toepassing is voor mensen die nog geen rechten op een pensioenbonus aan het opbouwen zijn. Op termijn zal de uitgespaarde som bijna even groot zijn. In een overgangperiode zal ze kleiner zijn.

geschrappt. Met als gevolg dat honderdvijftigduizend gepensioneerden nu minder pensioen trekken.

De regering Michel zet niet alleen in op langer werken, zij knipt ook rechtstreeks in de pensioenrechten. Andere keuzes zijn mogelijk en nodig. België spendeert amper 11% van haar BBP aan de pensioenen. In Oostenrijk ligt dat percentage op bijna 15%. De pensioenen zijn daar ook een stuk hoger. Dat is perfect betaalbaar, als we de hoogste vermogens wat meer belasten.